

Beskytter denne mot isbjørn?

De første boksene med bjørnespray inntar Svalbard. Flere er entusiastiske, men erfarne isbjørnfolk sverger til rifla.

▫ Anders Fjellestad

■ Firmaet bjørnespray.no har gått aktivt ut og annonsert for den USA-importerte peppersprøyen Counter Assault. Sprøyen kan brukes til beskyttelse mot angrep fra isbjørn og brunbjørn. Boksen spruter en ni meter lang sky av pepperspray mot bjørnen. Når den løper inn i skyen vil bjørnen skifte «fokus momentant og forsvimmes». Du kan også spraye mot en bjørn som «er i ferd med å bite på eller spise på en kamerat», heter det i annonsen.

– Bedre enn skytevåpen

Det er Per Ulrich Kristiansen som importerer boksene til Norge. Han har allerede fått flere telefoner fra folk i Longyearbyen.

– To bokser er på vei til Sportscenteret Svalbard, og to skal til Syssekmannen. I tillegg har jeg fått flere telefoner fra folk som har spørsmål, sier Kristiansen som ikke er i tvil om at sprøyen er bedre enn skytevåpen.

– Forskning viser at risikoen for personskade er lavere ved bruk av pepperspray enn med skytevåpen, sier han.

Forskningen Kristiansen viser til, er hentet fra USA hvor sprøyen har vært i bruk i mange år. En

rapport fra 2008 utarbeidet av fire amerikanske forskere, viser at skytevåpen stoppet et bjørneangrep i 67 prosent av tilfellene, mens pepperspray stoppet 92 prosent av angrepene.

– Virker på isbjørn

Spørsmålsetter om peppersprøyen er god nok som isbjørnbeskyttelse. Polfarer Børge Ousland har god erfaring.

– Pepperspray anser jeg som et eventuelt tillegg til skytevåpen, og det virker på isbjørn, skriver Ousland i en epost til Svalbardposten.

Han mener det er verdt å prøve ut sprøyen når en har god tid, og vær og vind tillater det.

– Men kulde, vær og vind kan spille inn, så jeg ville anbefalt å ha våpen i backup. Signaltjøl fungerer også bra, skriver Ousland.

Forsker Paul Eric Aspholm ved Bioforsk er helt enig med Ousland.

– Sprøyen er et godt alternativ, men jeg ville ikke unnlatt å ha med rifle. Sprøyen kan være bra å ha med inn i telt. Dersom noen i en turgruppe ikke har egen rifle, kan de utstyres med pepperspray, sier Aspholm.

Skeptisk

Aspholm har tidligere forsket på bruk av pepperspray mot brunbjørn. Ifølge ham er sprøyen svært effektiv.

– Men isbjørnen er helt annerledes enn brunbjørn og kan komme fryktelig raskt på deg. Jeg forstår gamle fangerfolk som er skeptiske, og peppersprøyen alene gir en falsk trygghet mot isbjørn. Men sprøyen er et godt supplement til skytevåpen, sier forskeren.

Tidligere isbjørnforsker Thor S. Larsen har årelang erfaring med isbjørn på Svalbard. Han er skeptisk.

– Jeg har ikke så stor tiltro til denne peppersprøyen. Hvis bjør-

PEPPER BJØRN: Erfarne isbjørnfolk mener pepperspray kan gi falsk trygghet. FOTO: PER ULRICH KRISTIANSEN

nen kommer for nært og plutselig angriper, hadde jeg ikke stolt på peppersprøyen, sier Larsen.

Han ser at sprøyen kan være et godt supplement til skytevåpen.

– Men alene mener jeg den gir en falsk trygghetsfølelse. For å unngå hele dilemmaet bør folk passe på å holde god avstand til isbjørn, sier Larsen.

Strengt krav

Sportscenteret bekrefter at de har bestilt to bokser med tanke på framtidig salg. Men det er ikke bare å kjøpe en boks og legge ut på tur. Ifølge importøren Per Ulrich Kristiansen er Counter Assault underlagt samme krav og byråkrati som ved kjøp av skytevåpen.

Syssekmannen har også tatt

inn to bokser for testing. Dette er nemlig uployd mark for Syssekmannen.

Dersom peppersprøyen faller inn under våpenloven, kan den ikke selges fritt over disk eller internett. Assisterende syssekmann, Lars Erik Alfheim, kan ikke se at de har behandlet noen pepperspray-søknad tidligere.

– Om det i det hele tatt er mulig å få tillatelse til bruk av pepperspray som våpen til isbjørnbeskyttelse, må vi i så fall se nærmere på om det skulle komme en slik søknad. Det framgår av våpenlovens forarbeider hvilke typer våpen som regnes som egnet til isbjørnbeskyttelse, og jeg kan ikke se at pepperspray er anbefalt til dette formålet, skriver Alfheim i en epost.

VIRKER: – Greit som tillegg til skytevåpen, sier polfarer Børge Ousland. PRESSEFOTO